RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 512225

Onderwerp: De waarde van EcoVrede

Voorstel

1. Kennis te nemen van het rapport, de conclusies en de aanbevelingen horend bij het in beeld brengen van de meerwaarde van EcoVrede voor Arnhem.
2. De publieke bijdrage voor het werk van EcoVrede uit te drukken in de voor hen belangrijkste randvoorwaarde: ruimte in Arnhem. De bijdrage baseren we op 400-500 m2 tegen een marktconforme huurprijs.
3. Hierbij in 2021 maximaal 50.000,- euro beschikbaar te stellen: 30.000 euro (of een x/12 deel daarvan) als maximale bijdrage, max 10.000,- euro vergoeding voor verhuizing en afvoer van spullen en 10.000 euro voor uitvoeringskosten aan de zijde van de gemeente. Daarnaast in 2022 een incidentele subsidie 30.000,- euro beschikbaar te stellen. Bedragen worden beschikbaar gesteld op basis van heldere subsidievoorwaarden.
4. De bijdragen voor 2021 en 2022 te dekken binnen het armoedebudget.
5. De afspraken rond de zomer van 2022 te evalueren en dan te beslissen over voortzetting van de subsidie.

Inleiding

1. Aanleiding

Het college heeft in de raadsvergadering van 9 juli 2020 toegezegd een onafhankelijk onderzoek te laten doen om de maatschappelijke meerwaarde van de Stichting EcoVrede te toetsen, alsmede de mate waarin de Stichting in een behoefte voorziet, welke huisvestingsbehoefte daarbij hoort en of EcoVrede voor een bijdrage van de gemeente in aanmerking zou moeten komen.

Gemeente en EcoVrede zijn in overleg gegaan over de uitgangspunten voor dit onderzoek. Conclusie was dat het onderzoek in goede onderlinge samenwerking zou moeten plaatsvinden, dus niet uitsluitend door een in te huren derde partij. Maar wel met een onafhankelijke partij die in de samenwerking zou kunnen ondersteunen. Gekozen is voor het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). IPW heeft een inmiddels beproefd instrumentarium ontwikkeld voor het waarderen van een maatschappelijk initiatief. U bent over deze keuze en het proces geïnformeerd per raadsbrief.

2. Proces

Het rapport 'De waarde van EcoVrede' is het product van een gezamenlijk transparant onderzoeks- en wegingsproces, tot stand gekomen in een productieve samenwerking tussen EcoVrede, enkele

Arnhem GEMEENTE

gemeentelijke vertegenwoordigers en het IPW. EcoVrede en het college herkennen de in het rapport gepresenteerde Waardendriehoek. De conclusies en aanbevelingen vloeien wat beide partijen en het IPW betreft logisch voort uit de waardendriehoek.

Met een aantal punten in het rapport kon EcoVrede in tweede instantie echter toch niet instemmen. Omdat IPW en het college de zienswijze van EcoVrede op deze punten niet delen, is er voor gekozen dat EcoVrede een aanvulling doet op het eindrapport. Deze aanvulling is integraal bijgevoegd.

Oordeel van het IPW is dat het een mooie, evenwichtige rapportage is geworden, waarin de wegingskeuzes goed zijn omschreven. Er is duidelijk niet over één nacht ijs gegaan, er is veel energie geïnvesteerd om alle perspectieven aan bod te laten komen en te wegen en zorgvuldig gezocht naar een voor alle partijen goede oplossing.

Beoogd effect

EcoVrede in staat stellen om hun maatschappelijke bijdrage te kunnen blijven leveren

Argumenten

1.1 EcoVrede helpt mensen om niet verder af te zakken in een neerwaartse spiraal van armoede.

Uit de rapportage blijkt zonder meer dat EcoVrede maatschappelijke waarde heeft en dat haar inzet op de (middel)lange termijn maatschappelijke kosten bespaart. EcoVrede verleent acute (nood-)hulp met brood, inventaris of een plek om tijdelijk 'te werken'. Je kunt er direct terecht, onvoorwaardelijk en zonder verwachtingen. Het is een hulpverlenende instantie, weliswaar zonder professionele status, echter EcoVrede helpt mensen wel op weg om de participatieladder 'weer terug te vinden' om er een eerste stap op te kunnen zetten. Soms zijn ze een opstap naar reguliere instanties. Deze zijn blij met de aanvullende bijdrage van EcoVrede, omdat zo ook mensen die anders in het leven staan of niet in een hokje passen, verder komen.

2.1 De maatschappelijke waarde van EcoVrede laat zich niet monetariseren/kapitaliseren

EcoVrede bespaart geen direct in te boeken kosten. Bovendien laten besparingen door preventie zich moeilijk becijferen. Een financiële vertaling van de inzet van EcoVrede door bedragen te koppelen aan onder meer jeugdreclasseringstrajecten en begeleiding van participatieplaatsen is niet goed mogelijk. Dat trajecten bij EcoVrede deze professionele 'labels' daadwerkelijk hebben is in het onderzoekstraject niet bevestigd, evenmin als de genoemde aantallen en vergoedingen. Organisaties die cliënten bij EcoVrede ‘plaatsen’ geven juist aan dat dit mensen zijn waar geen formele vergoeding tegenover (kan) staan bij een informele organisatie als EcoVrede.

2.2 Het college gaat daarom uit van hetgeen EcoVrede nodig heeft om voor langere tijd haar activiteiten te kunnen uitvoeren: ruimte.

Omdat de waarde van EcoVrede zich moeilijk laat monetariseren is de vraag veel meer wat de gemeente over heeft voor een initiatief dat past in een sterke sociale basis. Dat is meer een keuze dan een objectief te bepalen gegeven. Meest praktisch is dan ook om uit te gaan van wat EcoVrede

nodig heeft om haar activiteiten voor de stad te blijven uitvoeren, namelijk het hebben van afdoende huisvesting. En dat vervolgens te kapitaliseren in een bijdrage. Uit het onderzoek blijkt dat EcoVrede een publieke waarde heeft die een ruimte van 400 tot 500 m2 rechtvaardigt.

2.3 *EcoVrede als beheerder van gemeentelijk vastgoed vinden wij geen optie*

EcoVrede opteert voor de rol van gebouwenbeheerder 'in ruil' voor huisvesting (zie haar toegevoegde reactie bij het rapport). Voor het college is dit geen reële optie. Ten eerste vanwege het niet beschikbaar hebben van vastgoed. Daarnaast zijn voor beheer van gemeentelijk vastgoed andere afspraken gemaakt die wij willen behouden. Tot slot omdat dit geen duurzame oplossing biedt voor EcoVrede. Wij denken ook dat leegstandsbeheer voor andere partijen geen reële duurzame optie is voor EcoVrede.

3.1 *Inkomsten en uitgaven van EcoVrede zijn met elkaar in evenwicht, uitgezonderd de kosten voor de belangrijkste randvoorwaarde: huisvesting.*

Een bijdrage kan zich beperken tot het financieel mogelijk maken van huisvesting. De verantwoordelijkheid voor het organiseren van de huisvesting blijft daarmee bij EcoVrede.

3.2 *Voor het creëren van een stabiele situatie is eenmalig ondersteuning door de gemeente gewenst*.

Voor maken van een goede nieuwe start wil het college EcoVrede eenmalig ondersteunen bij de overgang van de oude naar de nieuwe situatie, voor verhuiskosten en het afvoeren van afval. Daarnaast zal deze nieuwe subsidierelatie ingericht moeten worden, inclusief het maken van afspraken.

3.3 *Gedeelde inschatting van de structurele kosten voor huisvesting*.

De ruimtevraag van EcoVrede vertegenwoordigt naar schatting een bedrag van ongeveer € 30.000 per jaar, exclusief gebruikers-/servicekosten zoals energie en water, beheer, binnen onderhoud, belastingen en heffingen. Uiteraard geheel afhankelijk van of en zo ja welk pand er gevonden wordt en of de oplossing tijdelijk of permanent is. EcoVrede zelf geeft aan dat het mogelijk moet zijn om voor dit bedrag huisvesting te vinden van 500 m2 tot 1000 m2 (zie hun aanvulling bij het rapport).

3.4 *Een subsidieovereenkomst maakt heldere afspraken mogelijk*.

Focus zal hierbij vooral liggen bij het in monitoren van de resultaten en waarde en, het realiseren van verbeteringen m.b.t. professionalisering en management van de goederenstroom en het genereren van eigen inkomsten, zoals ook in het gezamenlijk traject naar voren is gekomen. Daarnaast verwoorden wij de verantwoordelijkheden. De gemeente Arnhem verleent een subsidie om de activiteiten van EcoVrede mogelijk te maken, EcoVrede is zelf verantwoordelijk voor het organiseren van haar huisvesting en aanverwante zaken.

Er lijkt op dit moment geen bestaande brede subsidieregelingen binnen de gemeente waar EcoVrede zonder meer gebruik van kan maken (anders dan die voor vrijwilligers waar al uit geput wordt).

Kanttekeningen en risico's

2.1 Vergoeding van huisvesting is niet gebruikelijk

Op dit moment is geen ander maatschappelijk initiatief in Arnhem dat kan rekenen op structurele (vergoeding van) huisvesting. Benadrukt moet hoe dan ook worden dat EcoVrede zelf verantwoordelijk blijft voor (het vinden van) eigen huisvesting. Wij gebruiken de factor 'ruimte' vooral om de publieke bijdrage te kunnen kapitaliseren.

Wij hebben uw raad de toezegging gedaan dat wij in vervolg op de casus EcoVrede en op basis van de opgedane leerervaringen in dit traject, met een aantal andere 'armoede-initiatieven' in beeld zullen brengen welke vraagstukken bij hen leven en op welke wijze daar gezocht kan worden naar een meer duurzame oplossing. Die toezegging pakken wij op.

2.2 EcoVrede heeft een forse huisvestingsvraag

Door EcoVrede wordt een bijzonder groot oppervlak gevraagd van 1.000m2. Dat is vanuit de kernactiviteiten van EcoVrede wel te verklaren, maar desalniettemin uitzonderlijk veel en onvergelijkbaar met enig ander maatschappelijk initiatief. Voor een duurzaam toekomstmodel voor EcoVrede is het hoe dan ook raadzaam en wenselijk de ruimtevraag te beperken. De huidige situatie van EcoVrede laat overigens zien dat dit lastig is: naast de nieuwe tijdelijke huisvesting aan de Middachtensingel is óók de oude locatie aan de Industrieweg nog steeds niet verlaten.

3.1 De werkelijke kosten voor huisvesting kunnen hoger en lager zijn

Het voorzien in de ruimtevraag van 1000m2 is mogelijk niet haalbaar met de geboden bijdrage.
De in de rapportage uitgewerkte pragmatische oplossing van een vaste uitvalsbasis van ca. 500m2 voor verzamelen en uitgifte van goederen, gecombineerd met flexibele ruimten in de wijken voor de overige functies, kan dan perspectief bieden.

Een representatieve markthuurprijs ligt rond €70 per m2 BVO (opgave Jacco Vogelaar BMV), de kostprijsdekkende huur van het huidige pand aan de Middachtensingel zou bij benadering €55 per m2 zijn. Dit is exclusief gebruikers- en servicekosten zoals energie en water, beheer, binnen onderhoud, belastingen en heffingen. Dat neemt natuurlijk niet weg dat dit normkosten zijn en zich in de markt een buitenkans kan voordoen.

3.2 Het lukt EcoVrede niet tijdig andere ruimte vinden

EcoVrede staat zelf aan de lat voor het organiseren van de nieuwe huisvesting en alle aanverwante zaken. Wij gaan er vanuit dat beide nog in gebruik zijnde locaties dan ook per 1 september zijn verlaten en zullen daar op toezien.

Participatie

Het rapport is - onder kundige begeleiding van IPW - in samenwerking met EcoVrede en mede op basis van interviews met partners en cliënten tot stand gekomen.

Financiën

Wij stellen voor de kosten voor 2021 en 2022 (bijdrage aan EcoVrede, verhuisvergoeding en gemeentelijke uitvoeringskosten) te dekken binnen het armoedebudget.

Uitvoering

- EcoVrede zoekt zelf naar een pand voor de vaste uitvalsbasis, dat geschikt is om in ieder geval de belangrijkste unieke bijdrage (laagdrempelig brood en spullen uitgeven) te kunnen vervullen, gedacht wordt aan 500 m2.
- Een nieuwe locatie moet zijn gevonden per 1 september 2021, de afspraken op de huidige locatie vervallen op dat moment. EcoVrede wordt verzocht dan ook de locatie aan de Industrieweg echt te verlaten (dit was voorwaarde voor acceptatie van de huidige locatie).
- Als de gemeentelijke bijdrage niet voldoende blijkt voor de gewenste huisvesting, dan moet EcoVrede de ruimtevraag beperken en / of additionele middelen genereren (niet door de gemeente gefinancierd). Ook kan EcoVrede het gesprek aangaan met andere organisaties, die beschikken over eigen middelen, of zij hierin kunnen samenwerken.
- Gemeente en EcoVrede zorgen samen dat EcoVrede gratis haar overtollige spullen weg kan brengen (grondstoffen en restafval, voor zover de spullen geen herbestemming kunnen krijgen), hiervoor is een verhuisvergoeding beschikbaar.
- Voor de eenmalige begeleiding van EcoVrede in de overgang naar een stabiele huisvesting schakelt de gemeente een projectleider in, deze maakt ook de afspraken over de verantwoording en wederzijdse verwachtingen.
- Zowel de gemeente als ook EcoVrede nemen de ingebrachte kritiekpunten serieus, voor de gemeente gaat het veelal om generieke aanbevelingen.
- In 2024 worden de afspraken geëvalueerd en wordt gekeken hoe verder te gaan.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Rapport 'De waarde van EcoVrede'
- Aanvullingen van EcoVrede op de rapportage
- Aanbiedingsbrief Instituut voor Publieke Waarden

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	512225

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 maart 2021, nummer: 512225;

gelet op artikel 160 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De publieke bijdrage voor het werk van EcoVrede uit te drukken in de voor hen belangrijkste randvoorwaarde: 500 tot 1.000 m2 ruimte in Arnhem.
2. Hierbij in 2021 maximaal 50.000,- euro beschikbaar te stellen: 30.000 euro (of een x/12 deel daarvan) als maximale bijdrage, max 10.000,- euro vergoeding voor verhuizing en afvoer van spullen en 10.000 euro voor uitvoeringskosten aan de zijde van de gemeente. Daarnaast met ingang van 2022 voor drie jaar 30.000,- euro een incidentele subsidie beschikbaar te stellen op basis van heldere subsidievoorwaarden.
3. Dekking voor deze bijdrage voor 2021 te vinden in de bestaande middelen voor armoede en de bijdrage voor 2022 - 2024 mee te nemen in de voorbereiding van de begroting.
4. De afspraken in 2024 te evalueren.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem